

Aalscholvers: eet geen snoekbaars!

Edwin Witter

Op 30 januari 2004 trof ik aan de oever van de Bijland een dode Aalscholver aan. Uit de snavel van de vogel stak nog net de staart van een vis naar buiten. Blijkbaar was deze buit te groot om door te slikken en was de vogel niet in staat geweest de vis naar buiten te werken. Een bijzondere vondst, maar niet uniek. Uit literatuurgegevens blijkt dat dergelijke gevallen eerder zijn aangetroffen. De eerder beschreven gevallen vertonen zelfs opvallende gelijkenissen met de vondst bij de Bijland.

De Aalscholver bij de Bijland

De Aalscholver is waarschijnlijk niet verdronken, maar gestikt. De Aalscholver lag namelijk enkele meters van de waterlijn af. Er is natuurlijk ook de mogelijkheid dat een voorbijganger de vogel een eind de kant op heeft gelegd; ter plaatse is het vrij druk met wandelaars, vogelaars en honden.

De vis kon ook door mensenhand niet uit de keel van de Aalscholver getrokken worden. Na het opensnijden van de keel bleek de vissenstaart bij een 47 cm lange snoekbaars te horen. Met deze lengte steekt de kop van de vis deels in de maag en steekt de staart net naar buiten. De vis woog 920 gram en had een maximale hoogte van 92,5 mm.

Foto's. De Aalscholver zoals aangetroffen bij de Bijland (links) en na verwijdering van Snoekbaars (rechts), 30 januari 2004 (Edwin Witter)

Andere gestikte Aalscholvers

Winters & Leopold (1993) beschrijven een vondst van drie Aalscholvers waarvan er twee waren gestikt in een (jawel..) snoekbaars. Bij één van de vogels stak op dezelfde wijze de staart van de vis uit de snavel. De vis had net als de Aalscholver van de Bijland een lengte van 47 cm. De andere Aalscholver was in een nog grotere snoekbaars (49 cm) gestikt, deze was echter maar tot net voorbij de kop ingeslikt.

In hetzelfde artikel wordt een vondst beschreven uit 1972 van een in een vis gestikte Aalscholver. Bij Naarden werd een Aalscholver gevonden, gestikt in (alweer) een snoekbaars van 45 cm lang en 525 gram zwaar.

Gevaarlijk voedsel

Is het toeval dat in de tot nu toe bekende gevallen het steeds om snoekbaarzen ging? Normaal gesproken vangt een Aalscholver prooien met afmetingen tussen de 15 en 25 cm (paling uitgezonderd). Van maximale prooigroottes zijn op internet gegevens gevonden tot 46,3 cm. Het betreft gegevens uit Slovenië (Govedic M. & Janzekovic F. 2003). In de Bijland zal het aanbod van de vissoorten die groter kunnen worden dan 50 cm voornamelijk bestaan uit brasem (max. 80 cm), baars (max. 50 cm) en snoekbaars (max. 120cm).

Om een grote vis door te slikken speelt waarschijnlijk niet zozeer de lengte als wel de dikte van een vis een belangrijke rol. Gelet op lengte van de slokdarm van een Aalscholver zal de kritische lengte voor een te verorberen vis waarschijnlijk rond de 47 cm liggen. De meeste grotere vissoorten hebben een zodanige lichaamsbouw dat exemplaren van 47 cm lang te dik zijn om door te slikken. Een uitzondering vormt een kronkelende paling die in de slokdarm van een Aalscholver nog strijd kan leveren en zelfs kan ontsnappen (waarneming Berend Voslamber).

Het eten van een grote snoekbaars vormt dus waarschijnlijk een risico doordat deze met zijn geringe omtrek nog wel het keelgat kan passeren. Iets wat met een brasem van dezelfde lengte al niet zal lukken. Neem daarbij de harde rugvinnen die het uitspugen onmogelijk maken en de slokdarm kunnen beschadigen en je hebt de ingrediënten voor een maaltijd met dodelijke afloop.

Olaf Klaassen en Berend Voslamber worden bedankt voor de verstrekte informatie.

Literatuur

K. ten Haken 1972. Aalscholver stikt in snoekbaars. Het Vogeljaar 20: 163

H.V. Winters & M.F. Leopold 1993. Groot is lekker, maar gevaarlijk: Aalscholvers en Snoekbaarzen. Het Vogeljaar 41: 115-116.

Govedic M. & Janzekovic F. 2003. The diet of Great Cormorants *Phalacrocorax carbo* on the Drava river in the winter of 1995/96 (Slovenia). *Acrocephalus*, 24(116): 11-19.